

عنوان مقاله:

تامین آب آیسک در سال 1334، بازخوانی یک رویداد تاریخی و بازنمایی رگه هایی از نگره های نوین مدیریت آب در تمدن کاریزی ایران

محل انتشار:

سمپوزیوم ملی قنات بلده فردوس (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 7

نویسندگان:

سید محمدرضا علوی مقدم - استادیار گروه عمران و مدیر گروه منابع آب پژوهشکده محیط های خشک، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مشهد

سید مرتضی علوی مقدم - مدیر و معلم بازنشسته دبستان های فردوس در دهه ۳۰ و ۴۰ خورشیدی

خلاصه مقاله:

مفاهیم پایه ای مدیریت منابع آب در چند دهه اخیر دچار تغییرات بنیادی شده است. بیشک مهمترین این تحولات، تغییر رویکرد مدیریت منابع آب از یک موضوع یک وجهی و صرفاً مهندسی به یک مساله بسیار پیچیده چند وجهی است. تولد شاخه های جدیدی از دانش هیدرولوژی تحت عناوینی مانند هیدرولوژی اجتماعی، هیدرولوژی اقتصادی و هیدرولوژی سیاسی حاصل همین اصلاح رویکرد است. جالب آن است که با مراجعه به مدارک علمی این شاخه های نوین هیدرولوژی، عمدتاً با تجربیاتی روبرو می شویم که در سنت باستانی مدیریت آب در فلات مرکزی ایران، دارای نمونه های درخشان بسیاری است، نمونه هایی که حاصل یک میراث کهن و ارزشمند تاریخی است و به شایستگی می توان آنها را در ذیل عنوان تمدن کاریزی طبقه بندی نمود. این نوشتار، به بازخوانی یک رویداد آبی در منطقه آیسک از توابع فردوس در خراسان بزرگ در دهه چهارم از سده خورشیدی حاضر می پردازد. روایت ساده های از خرید و فروش یک کاریز برای تامین آب بهداشتی اهالی آیسک که در سال 1334 خورشیدی روی داده است. این اقدام، به مدت نزدیک به دو دهه، موجبات تامین پایدار آب بهداشتی اهالی این دهستان آباد را در حاشیه کویر تفتیده مرکزی ایران فراهم نمود. هرچند رویدادی بسیار ساده و نه چندان قدیمی است، اما بازخوانی آن، رگه های درخشانی از مفاهیم نوین هیدرولوژی که در مدارک علمی لاتین به دنبال آنها می گردیم را به همراه دارد.

کلمات کلیدی:

قنات، تمدن کاریزی، هیدرولوژی اجتماعی، هیدرولوژی شهری، سیاست ورزی آبی، بازار آب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1015377>

